

Festival MusicOlomouc povede Marek Keprt k avantgardnější tvorbě

Marek Keprt. Nový ředitel festivalu MusicOlomouc.
Koláž: Žurnál UP

sobota 28. února 2015, 08:48 - Text: Milada Hronová

Skladatel a klavírista Marek Keprt z katedry muzikologie se stal novým ředitelem a dramaturgem mezinárodního festivalu MusicOlomouc. Prestižní přehlídka soudobé hudby nabídne v dubnu sedm koncertů a dvě přednášky skladatelů. Vedení festivalu převzal Keprt po Janu Vičarovi.

„Rád bych zachoval kontinuitu dobře rozběhlého festivalu, který každoročně oslovuje stále větší množství posluchačů. Mým cílem je posunout dramaturgii směrem k avantgardnější tvorbě a přilákat na festival kromě olomouckého také přespolní specifické publikum zaměřené na avantgardní artifiální hudbu a hudbu mezních žánrů České republiky i zahraničí,“ uvedl nový ředitel festivalu Marek Keprt.

Mag. Art. Marek Keprt, Ph.D. (*1974)

Klavírista, skladatel a pedagog. Skladbu vystudoval na vídeňské Universität für Musik und darstellende Kunst. Na katedře muzikologie vyučuje hudební teorii, harmonii, analýzu skladeb, teorii skladby a vede kompoziční praktikum. Jako klavírista má ve svém repertoáru skladby přelomu 19. a 20. století, druhé poloviny 20. století. Stále více se zaměřuje i na kompozice současných autorů. Ve své tvorbě využívá ve zvýšené míře sóničnosti i prvků minimalismu.

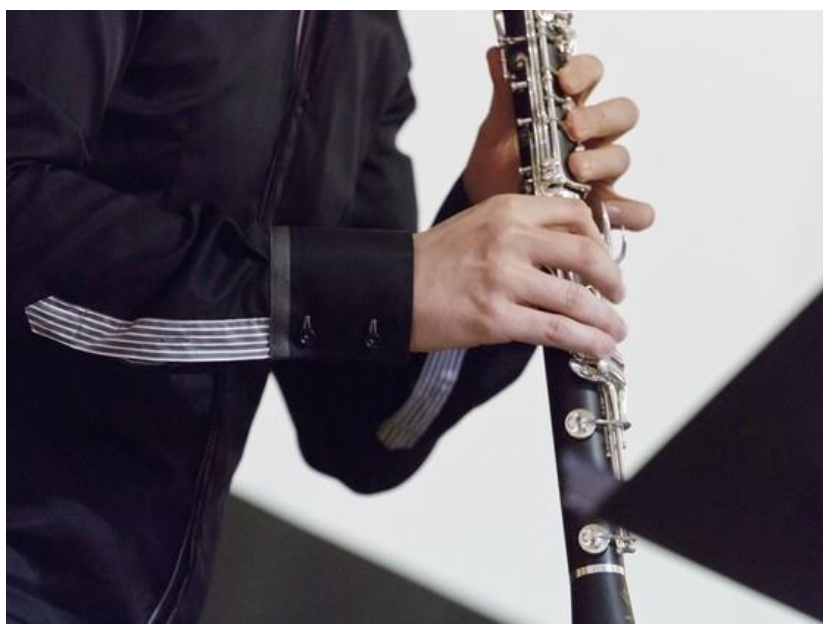
MusicOlomouc je polystylový a polyžánrový festival soudobé české a světové experimentální, jazzové a alternativní hudby konce 20. a počátku 21. století. Je každoročně tvořen několika stylově, žánrově nebo tematicky specializovanými koncerty spojující hodnoty regionální, celostátní a mezinárodní. Je specifický svou žánrovou a stylovou otevřeností, sahající od spektrální hudby až po postmodernu, od etnických hudebních inspirací až po jazz, a dále tím, že se každoročně zaměřuje na skladby zkomponované v posledním dvacetiletí.

Letošní ročník nabídne sedm koncertů, klavírní recitál a několik vystoupení instrumentálních ansámbľů z Česka i zahraničí, a dvě přednášky skladatelů, jejichž díla zazní v české nebo světové premiéře. Podle Keprta by festival měl nabýt na síle v tom, že se zřetelněji stane místem setkávání skladatelů, interpretů, muzikologů i zanícených fanoušků.

Mezinárodní festival MusicOlomouc založil v roce 2009, v roce svých šedesátin Jan Vičar, v té době vedoucí katedry muzikologie. „Loni jsem se rozhodl, že pro zdárnou a kontinuální existenci přehlídky, která se mezitím plně vklínila mezi renomované celostátní i mezinárodní akce svého druhu, bude nejvhodnější, když její vedení převezme některý z mladších kolegů,“ řekl Vičar, který i nadále zůstává členem festivalového výboru i předsedou spolku MusicOlomouc.

Sedmý ročník přehlídky připravuje pod vedením Marka Keprta tým, složený ze studentů katedry muzikologie a členů spolku MusicOlomouc. **Festival se uskuteční ve dnech 20.–29. dubna.**

MusicOlomouc: Sedmý ročník, sedm koncertů

Ilustrační foto: MO

čtvrtek 16. dubna 2015, 08:09 - Text: Pavel Konečný

Na sedmi koncertech letošního ročníku festivalu MusicOlomouc zazní od pondělka 20. do středy 29. dubna čtyřicet soudobých skladeb, z toho šest ve světové premiéře. Všechny koncerty i přednášky se konají v prostorách Uměleckého centra Univerzity Palackého.

MusicOlomouc je polystylový a polyžánrový festival, otevřený širokému spektru soudobé hudby. Dramaturgie nabídne kromě několika vystoupení českých či zahraničních ansámbľů také zahajovací klavírní recitál olomouckého klavíristy, skladatele a také ředitele festivalu Marka Keprta. Dojde na něm ke konfrontaci soudobé francouzské spektrálně zacílené klavírní tvorby se současnou tvorbou středoevropskou.

Koncert dua Zlámal & Cremaschi s názvem Initial music je zaměřen na exploraci nových zvukových možností klarinetu, basklarinetu, saxofonu a kontrabasu ve světově premiérováných skladbách Michala Nejtky, Petera Grahama a Pavla Zlámala. Program doplní art improvizace obou interpretů.

V současnosti vysoce oceňovaný soubor nové hudby Prague Modern společně se sopranistkou Irenou Troupovou uvedou program složený z děl Petera Koeszeghyho, Iannise Xenakise, Györgye Kurtága, a také melodramatickou kompozici Jiřího Kadeřábka Milena. V druhé půli večera dojde na netradiční využití prostoru a tmy ve Smyčcovém kvartetu č. 5 Georga Friedricha Haase. "Následovat bude první olomoucké provedení proslulé skladby Luigiho Nona La lontananza nostalgica utopica futura - spojení sólových houslí a elektroniky v podání Davida Danela a Jana Trojana," uvedl ředitel festivalu Marek Keprt.

ISHA trio seznámí olomoucké publikum zejména se současnou brněnskou tvorbou, doplněnou o již ověřené hodnoty evropské avantgardy.

Pomezí sféry artificiální hudby, minimalismu a free jazzu představí koncert ansámbľu SWOMP v programu s autorskou tvorbou Michala Wróblewského.

"Vrcholem festivalu bude vystoupení předního rakouského ansámbľu pro novou hudbu Österreichisches Ensemble für Neue Musik, který nabídne to nejlepší ze současné německé a rakouské tvorby," naznačil Keprt. Soubor vystupuje v různých sestavách od jednoho do patnácti hráčů. V Olomouci se představí v komornější čtyřčlenné sestavě: klarinet, housle, violoncello a klavír.

Program festivalu pořádaného Univerzitou Palackého v Olomouci a spolkem MusicOlomouc doplní dvě přednášky skladatelů – Geralda Resche z Rakouska a Markéty Dvořákové.

Festival organizačně zajišťuje tým studentů katedry muzikologie z filozofické fakulty a členové spolku MusicOlomouc.

MusicOlomouc zahájil Marek Keprt klavírním recitálem

Ředitel festivalu MusicOlomouc Marek Keprt.

Foto: Anna Kloudová

úterý 21. dubna 2015, 08:36 - Text: Eliška Vrbová

Mezinárodní festival soudobé hudby MusicOlomouc zahájil včera recitálem Oiseaux-Schwebung-Shine klavírista, skladatel a zároveň ředitel festivalu Marek Keprt. Kaple Božího Těla rozezněla tóny francouzských a středoevropských moderních klavírních skladeb a stala se i promítací plochou pro barevné světelné efekty, které celý koncert doprovázely.

Na úvod koncertu Marek Keprt poděkoval Janu Vičarovi, zakladateli MusicOlomouc, za dosavadní vedení festivalu. „Jsem rád, že se festival etabloval do takové podoby, na níž je možné jednoduše navázat,“ uvedl Keprt.

Vedoucí katedry muzikologie mu pochvalu oplatil. „Myslím, že Marek Keprt povede MusicOlomouc poněkud avantgardněji, protože je mnohem avantgardnější než já,“ poznamenal Vičar.

Murail, Dvořáková, Takemitsu

Koncert začal skladbou Cloche d'adieu, et un sourire francouzského skladatele Tristana Muraila, při níž se světla v kapli zbarvila do zelena a vytvořila tak světelnou kulisu k tomuto dílu plnému kontrastů. Klavírista precizně vystihl velké dynamické rozdíly a výraz skladby podtrhl posledním tónem dlouho drženým pouze pod pedálem.

Následovala premiéra cyklu skladatelky Markéty Dvořákové s názvem Mikropříběhy pro klavír. Světla se změnila do modra a nad oltářem vznikl žlutý ornament připomínající podzimní listí, celý cyklus se totiž nesl právě v duchu tohoto ročního období. Keprt se dokázal přesvědčivě naladit na melancholickou notu jednotlivých částí a s procítěnými odtahy se kláves sotva dotýkal. Ve třetí části se nálada rázem změnila, když nastoupila rychlejší a technicky náročnější staccata, po chvíli ale opět nastal návrat do pomalého tempa. Pro potlesk si na závěr cyklu přišla i sama autorka, která bude mít na festivalu i vlastní přednášku.

Jako třetí dílo klavírista zahrál skladbu Les yeux clos 2 japonského komponisty Tóra Takemitsu, jež podtrhlo dosavadní zamyšlenou náladu celého koncertu. Pokračoval s Francouzem Olivierem Messiaenem a jeho Petites esquisses d'oiseaux, kde rychlejší vyhrávky věrně imitují ptačí štěbetání. Posluchači dostali po každé skladbě prostor pro plné vstřebání zvuku, Keprt nechává totiž vždy jednu až dvě vteřiny ruce stále nad klaviaturou, aby publikum do dozvuků klavíru nezačalo tleskat.

Rázný disonantní akord zakončil první polovinu. Ta byla dramaturgicky postavena od melancholických skladeb k většímu dramatu, které akustika kaple ještě umocňovala.

Vlastní tvorba

V druhé části večera došlo nejen na francouzského Gérarda Pessona a přítomného rakouského Geralda Resche, ale nakonec se i Keprt představil jako skladatel. Jeho skladbu V punčošná chvíli v Rosniva šaloBdění, kde téměř

celou dobu hrál pravou rukou přes levou, uvedl v premiéře a doplnil ji svým starším dílem Květ vyšklebování se zhmotňuje na sněhu. Názvy děl autor záměrně vymýšlí na principu zvukomalby tak, aby připomínaly i výsledný zvuk klavíru.

Dnes festival pokračuje koncertem Difference and Repetition hudebního projektu SWOMP v Divadle K3. SWOMP je dílem saxofonisty a skladatele Michala Wróbleského, který se pohybuje mezi klasickou hudbou a moderním jazzem.

Program MusicOlomouc přemostilo minimalistické jazzování

SWOP: Foto KZK

středa 22. dubna 2015, 09:15 - Text: Jan Košulič

Včerejší koncert jazzové kapely SWOMP dokonale zapadl do inspirativních podkrovních prostor Konviktů. Premiérově na něm zazněla skladba Schultz Gate. Saxofonista Michal Wróblewski ji věnoval ubytovně v Norsku, ve které momentálně žije. Včerejší jazzování vytvořilo spojovací most mezi prvním klavírním koncertem z děl českých i světových

avantgardních autorů a dnešním koncertem Pavla Zlámala a George Cremaschiho.

Duchovními otci projektu SWOMP jsou saxofonista Michal Wróblewski a trumpetista Jan Přibil. Název kapely tvoří první písmena jmen jejích členů, jimiž jsou ještě kontrabasista Vladimír Micenko, bubeník Kamil Slezák a hráč na marimbu Martin Opršál.

Dreaming

Inspirací první skladby včerejšího koncertu Dreaming byl Wróblewskému poslední sen před probuzením, kterým začíná nový den. V následující nostalgické Drops užíli SWOMP široké rozeznívání kamenů marimby pomocí smyčce přes neznělé foukání do dechových nástrojů až k saxofonovým multifonikám.

Cockoo's Nest je podle autora skladbou schizofrenní, ovlivněnou dojmy z Formanova filmu Přelet nad kukaččím hnízdem. Schizofrenii bychom mohli nacházet třeba v rozvolněných sólech saxofonu a trubky znějících nad komponovanou repetitivní marimbou a kontrabasem či v postupném „rozpadu“ tématu trubky a saxofonu směrem k úplné disharmonii.

Difference and Repetition

První polovinu koncertu doplnily ještě skladby Infantile a Anima. V druhé části večera zazněly Chalupa na konci tunelu, Plateaux, Schultz Gate, Difference and Repetition a jeden volně improvizovaný kus vystavěný na tichých zvukových efektech.

Wróblewski jako autor hudby SWOMP v komponovaných částech svých skladeb dobře využívá barevné možnosti poněkud nezvyklého složení kapely. Název závěrečné skladby koncertu – Difference and Repetition, který byl zároveň podtitulem celého večera, SWOMP trefně charakterizuje. Spíše táhlá témata hraná trúbkou a saxofonem často doplňují repetitivní motivy marimby. Micenko při hře na kontrabas střídá arco i pizzicato, místy se pouští do groovů silně kontrastujících s volnějším plochami. Slezákovi je jeho bicí souprava paletou barev, které organicky spojuje s okolním hudebním děním ať už komponovaným či improvizovaným.

Dnes je na programu Initial Music v podání dua Zlámal & Cremaschi. Koncert v atriu Konviktů začíná ve 21 hodin.

Initial Music s grácií bořili hranice

Duo Zlámal & Cremaschi.

Foto: KZK

čtvrtek 23. dubna 2015, 08:15 - Text: Veronika Nováková

Středeční koncert dua Zlámal & Cremaschi ani tentokrát nezklamal posluchače, kteří se zájmem přišli spoluobjevovat nové zvukové možnosti hudebních nástrojů i neotřelé způsoby hry. Klarinetista a saxofonista Pavel Zlámal spolu s kontrabasistou Georgem Cremaschim uvedli současná díla skladatelů Michala Nejtka a Petera Grahama, jenž byl dokonce osobně přítomen, a neopomněli ani autorskou tvorbu převážně improvizčního charakteru.

V pořadí třetí koncert festivalu MusicOlomouc se poprvé v historii přesunul do otevřených prostor atria Konviktu a konal se v pozdějších nočních hodinách. Byl zároveň večerem s největší koncentrací premiér – svého debutu se totiž dočkaly tři ze čtyř připravovaných titulů.

Sólo pro dechy

První část večera patřila Zlámalově sólové hře na saxofon a basový klarinet. Publikum nejprve vyslechlo Nejtkovu skladbu pro klarinet Tasted Thoughts a

po několika úvodních slovech následoval cyklus rozmanitých skladeb z autorské dílny zvaný Way of Consideration. Ukázalo se, že díky pokročilým až extrémním technikám hry na dechové nástroje lze vytvořit nepřebornou paletu tónových i netónových zvuků. První jednovětý kus hudebně i rytmicky evokoval představu vodního gejzíru, zatímco ze Slap Dance dýchal jazz a basklarinet se tady proměnil v rytmický nástroj.

Saxofonistův výkon byl od první fráze naprosto soustředěný: tón, který často hraničil s šepotem, dokázal vygradovat do naprostého fortissima stejně lehce jako zvládl obratně střídat výškovou polohu a barvu nástroje. „Následující kompozice je o věcech, které se nám dějí v hlavě. A že je jich hodně,” prohlásil Zlámal s potutelným výrazem ve tváři o třívěté skladbě Head Opener. Nejvíce vybočovala její druhá silně naléhavá část, kde skladatel užil speciální techniky vibrování, jejímž prostřednictvím dokázal vytvořit dvojhlasnou melodickou linii. Zapůsobila i další věta, ve které poprvé „promluvil“ Cremaschiho kontrabas. Ovšem zastřeně, neboť dechovému nástroji odpovídal z vedlejší Kaple Božího Těla. Se zabarveností tónů si před zraky přítomných pohrával Zlámal, který zejména v první polovině večera hojně přecházel od citlivě uchopeného tónu k chraplavému, temnému protikladu.

Virtuozita na druhou

Druhou část večera otevírala poslední z premiérově provedených skladeb COAX, kterou Peter Graham napsal pro saxofon a kontrabas a věnoval oběma interpretům. Američan George Cremaschi se v ní představil jako virtuozní hráč, který i přes obtížnost rychlé hry zvládal melodické ostinato ve svižném tempu. Kromě toho dokázal efektivně využívat struny hmatníku tak, že je užíval jako prostředky k perkusivním úderům.

Se slovy vážíme si všech citlivých posluchačů festivalu, kterým děkujeme za pozornost, se Zlámal loučil s publikem. Poté se oba umělci ponořili do závěrečné skladby Initial Music. Nejen v ní, nýbrž v průběhu celého večera využívali otevřeného prostoru k tomu, aby zvýraznili dramatické pauzy mezi jednotlivými částmi a dali vyniknout ozvěnám konce frází. Komorní atmosféra celého koncertu byla jako křehká pavučina upředená ze zvukových experimentů a minimalistických postupů.

Program festivalu MusicOlomouc pokračuje v neděli. Od 19:00 je v Kapli Božího Těla na programu Prague Modern se sopranistkou Irenou Troupovou.

Prague Modern obohatil tmou MusicOlomouc

Foto: Anna Kloudová

pondělí 27. dubna 2015, 08:32 - Text: Hana Minaříková

Duhou polovinu festivalu MusicOlomouc zahájil včera koncert ansámblu Prague Modern a sólistky Ireny Troupové.

Koncepce koncertu byla vystavěna do tří částí, jež kontrastně poukazovaly na různé polohy, podoby a schopnosti hlasu. Také zařazením řeckého, maďarského, českého a rakouského skladatele do programu se stalo vystoupení neobvykle kosmopolitním. Navíc nečekaná změna v programu zamíchala pořadím skladeb.

Demonstrace dokonalosti hudby

První částí vévodila jednoduchost a stručnost hlasu, jež měla poukázat na výrazové možnosti většinou jediného nástroje. Kontrastní miniatury skladatelů Iannis Xenakis a György Kurtága zaručily úvodu koncertu svižnost. Xenakisovy skladby stály v čirém protikladu. Prvá *Mikkas* použitím techniky glissanda, slovy Daniela evokující „jeden dlouhý vzdech“ se snad ani více

nemohla lišit od druhé architektonicky vystavěné skladby pro housle a violoncellos názvem *Hunem Iduhey*.

Podobně působily i Kurtágovy skladby. Z cyklu *Signs, Games and Messages* pro sólové housle zazněly tři části, které byly jakousi paralelou k Xanakisovu dílu *Mikka*. Sedm zhudebněných básní Dezső Tandóriho pro soprán a housle s názvem *Eszká-émlékszaj* zase daly vyniknout hlasu Ireny Troupové a jeho různým polohám.

Poselství hlasu

Druhou část koncertu zaujímal mladý český skladatel Jiří Kadeřábek a jeho melodram pro klavírní kvartet a soprán, *Milena*. V této části byl kladen důraz na hlas jako nositel určitého poselství či významu. Avantgardně laděné dílo inspirované životem novinářky Mileny Jesenské dávalo velký prostor mluvenému projevu, který se převážně věnoval jejímu životu a korespondenci s Maxem Brodem. Srdceryvný osud Jesenské i neotřelé techniky a provedení skladby přispěly k dramatickému a emotivnímu dojmu.

Komunikace ve tmě

Po přestávce se poslední část koncertu přesunula z Kaple Božího Těla do prostor Atria. Publikum bylo usazeno nahodile ve středu, přičemž v každém rohu účinkoval jeden člen kvarteta. Při tomto neobvyklém uspořádání zazněl Smyčcový kvartet č. 5 skladatele Georga Friedrich Haase. Skladba zazněla v akusticky unikátních prostorech kvůli vnímání komunikace hlasů potmě. Tóny ve vlnách putovaly celým sálem a intimita tmy zaručila publiku plné soustředění na hudební složku.

Pro ty, kdo litují, že včerejší v pořadí čtvrtý koncert festivalu nestihli, je jistě pozitivní zprávou, že stále mají možnost vidět vystoupení houslisty Davida Danela a to se zvukovou projekcí Jana Trojana. Koná se dnes opět v atriu Konviktu od 21 hodin.

Danel a Trojan bloudili na MusicOlomouc

*Houslista David Danel.
Foto: KZK*

úterý 28. dubna 2015, 10:07 - Text: Petr Šrajer

Na pátém koncertu festivalu MusicOlomouc se včera představilo duo David Danel a Jan Trojan. Na repertoáru byla tentokrát pouze jedna skladba, ale zároveň šlo o nejslavnější kompozici, která na festivalu zazněla.

Je sice otázkou, zda se u avantgardní soudobé hudby vůbec dá o nějaké slávě mluvit, italský skladatel Luigi Nono (1924-1990) je však dodnes řazen mezi nejvýznamnější tváře evropské poválečné avantgardy. Jeho skladba *La lontananza nostalgica utopica futura*, která zazněla, je považována za jedno z jeho vrcholných děl.

Deset stojanů pro houslistu

Stejně jako většina ostatních koncertů festivalu, i vystoupení Danela a Trojana využívalo hru s prostorem. Interpreti postupovali podle Nonova přání a v atriu Konviktu se kromě osmi reproduktorů, nahodile rozložených sedaček pro diváky a zvukového pultu nacházelo také deset stojanů s notami. Podtitul

skladby totiž zní Madrigal pro několik poutníků s Gidonem Kremerem, sólové housle, osm magnetických páسů a osm až deset notových pultů.

Sólovým houslistou byl David Danel, který se na festivalu představil už předchozí večer se svou formací Prague Modern. Jeho houslový part byl rozdělen do šesti částí, z nichž každou hrál u jiného notového stojanu. Procházením v šeru mezi diváky od jednoho pultu k druhému umocňoval Danel motiv poutníka, budil dokonce i dojem bloudění. Při vystoupení využil i přebytečné stojany, u kterých chvíli zmateně stál a prohlížel notové partitury, aby se vydal k pultu, obsahujícím další část skladby.

Čekání na potlesk

Jan Trojan, který sám sebe označil jako spouštěče, měl na starosti několik, předem nahraných, stop, které pouštěl zvlášť do každého reproduktoru a průběžně, v závislosti na atmosféře, korigoval jejich hlasitost a intenzitu. Jednalo se hlavně o další houslové party, které doplňovaly Danelovu ostrou hru na nástroj. Často ale šly zaslechnout také různé hlasy nebo ruchy.

Sám Luigi Nono nebyl zcela striktní, co se interpretace této skladby týče a každé její provedení je tedy jedinečné. Odpovídá tomu také fakt, že po skončení padesátiminutové skladby si diváci nebyli jistí, jestli je opravdu konec a potlesk následoval až s více než minutovým zpožděním.

Stejně jako u vystoupení Prague Modern, i u dua Danel a Trojan napomáhala silné atmosféře koncertu tma v sále a nezvyklé rozložení publika.

Festival MusicOlomouc pokračuje i dnes. Na předposledním festivalovém koncertě se v 19:00 v Kapli Božího Těla představí dámské ISHA Trio z Brna.

Dámská jízda na MusicOlomouc

*ISHA trio na MusicOlomouc. Uprostřed Lucie Rozsnyó.
Foto: KZK*

středa 29. dubna 2015, 11:51 - Text: Eva Balcárková

Zatímco dosavadní koncertní panoráma letošního ročníku festivalu MusicOlomouc sestávalo téměř výhradně z jednolitého pánského profilu, včerejší koncert ISHA tria v Kapli Božího Těla přispěl festivalu do vínku svěží interpretační rovinou v podání tří mladých dam.

Zpěvačka Lucie Rozsnyó, flétnistka Kristina Vaculová a klavíristka Sára Medková si podmanily posluchače hned první skladbou Iva Medka, který byl v sále přítomen, s názvem Ancient Stories (Dávné příběhy). Zahájily tím

„snový“ repertoár večera založený na lyrice veršů, tvorbě zvukových asociací a zajímavých barevných plochách odvíjejících se od netradičního interpretačního uskupení.

Snový večer

V kompozici upravené Medkem přímo pro ISHA trio se zřetelně odrážely nejen lyrické prvky, ale také hravost a dramatičnost typická pro projev tohoto mladého souboru působícího od roku 2007 na mezinárodní úrovni. Posluchači tak mohli vidět a slyšet rozmanitost zvukových možností preparovaného klavíru (který se svým pojetím blíží původní verzi skladby, která byla určena pro zpěv a perkuse) i „obyčejné“ flétny. Ancient Stories jsou podle autora úmyslně beze slov, aby si každý mohl pod hudbu vložit vlastní vzpomínky.

Další skladba pro sólovou flétnu s technicky zajímavými prvky s názvem Skrz sen skladatelky Petry Machkové výborně prezentovala Kristina Vaculová. Následovala krátká, ale výstižná skladba Chanson Petera Grahama na text surrealistického výtvarníka Hanse Arpa. György Ligeti sice patří již ke klasikům soudobé hudby, nicméně jeho polyrytmická Etuda č. 10 Der Zauberlehrling (Čarodějův učeň) ve výborném podání Sóry Medkové a Der Sommer (Léto) na text Friedricha Hölderlina, Beethovenova současníka, rozhodně do produkce moderní hudby patří.

Uprostřed programu se vyjímal kompozice Sóry Medkové Arachne, pracující s textem švýcarské spisovatelky Ariane Bramlové. Mytologické téma znázorňující symbolický boj pozemské dívky Arachné s bohyní Athénou zpěvačka Lucie Rozsnyó doprovodila i drobnými scénickými prvky. Nadpozemský svět byl reprezentován zvuky z reproduktorů, jež kontrastovaly s přirozeným hlasem opravdu výstižně.

Procitnutí

Druhou část večera zahájila skladba Německé autorky Marie Portenové Seide changierend (Hedvábí hýřící barvami) na text Kaspara Schnetzlera řešícího existenciální otázky. Součástí skladby byl již samotný nástup interpretek, které přicházely každá zvlášť a zcela mechanicky- nejprve jako stroj přikráčela Sára Medková. Po krátké klavírní hře přebrala hudební nit flétnistka, která již při nástupu spustila svou „osamělou píseň“ a jako poslední se na scéně objevila Lucie Rozsnyó se zpěvem „Allein, Ah Allein Kommt Mensch“. Až po její osamělé árii se začaly hlasy postupně propojovat a přidala se také elektronická zvuková složka.

Následující veselé PAPLI Songs Miloše Orsona Štědrone si pohrávaly jak se slovy, tak s barvou a jednotlivými hudebními styly. Předposlední skladbou večera byl A Wind at Rooks Haven Anglické skladatelky Roxanny Panufnik. Pomyslný kruh se uzavřel opět u skladby Ivo Medka, tentokrát v kompozici

New Ancient Stories (Nové dávné příběhy), která volně navazovala na první uvedenou skladbu, snad jen byla o něco radikálnější a oživená o posměšný smích a novou „bicí sekci“. Posluchači tak mohli ze snu procitnout s podobnými pocity, s jakými se „ukládali“ k večernímu bdělému snu.

Dnes se v 19:00 uskuteční poslední koncert letošního ročníku festivalu MusicOlomouc v Kapli Božího Těla. Závěr to bude opravdu velkolepý, přijede totiž rakouský soubor Österreichisches Ensemble für Neue Musik s hudbou Georga Friedricha Haase, Helmuta Lachenmanna a dalších současných autorů světového renomé.

MusicOlomouc efektně zakončil Österreichisches Ensemble für Neue Musik

*Závěrečný koncert festivalu MusicOlomouc.
Foto: KZK*

čtvrtek 30. dubna 2015, 11:17 - Text: Eliška Vrbová

Festival MusicOlomouc včera svým koncertem zakončil přední rakouský soubor Österreichisches Ensemble für Neue Musik. Poslední ze sedmi festivalových koncertů završil svátek avantgardní hudby a dokázal, že v interpretaci soudobé vážné hudby neexistují žádné hranice.

Österreichisches Ensemble für Neue Musik koncertuje v různých sestavách od jednoho do patnácti hráčů. Pro MusicOlomouc zvolil sestavu ve složení Theodor Burkali (klarinet), Ivana Pristasova (housle), Peter Sigl (violoncello) a Nora Skuta (klavír). Jako první zazněla skladba Lagrein z díla rakouského skladatele Johannese Maria Staud, která se stala lehkým předznamenáním, v jakém duchu se celý koncert ponese.

Brilantní hra

Ve skladbě *Lagrein* začínal klarinet takřka „z ničeho“ a postupně se přidávaly smyčcové nástroje s glisy a „skákáním“ smyčcem po nejvyšších strunách, proto zpočátku violoncello neznělo svou medovou hlubší barvou, jakou obvykle mívá. Klavíristka hrála napůl vsedě, napůl vestoje, využívala totiž krajních poloh klaviatury, jak tomu ostatně bylo u všech nástrojů, a postupně se dostávala k výraznějším částem, kdy precizně vystihla naléhavost skladby akcentovanými tóny. Netradiční techniku hraní na klavír ukázala Nora Skuta nejen v tomto díle. Nejdříve jako doprovod, poté dokonce sólový part zahrála na pouze klavírní struny.

Už v první skladbě si ne jeden posluchač mohl všimnout neobyčejné sebranosti a přesnosti souboru. Při náročných technických vyhrávkách prsty houslistky a cellisty doslova běhaly po hmatnících a zároveň si všichni čtyři interpreti zachovali specifický výraz pro hudbu tohoto typu takřka nezbytný. Přesvědčivost napjatého prožitku způsobila to, že šel z hráčů v kombinaci s náročnou hudbou místy až strach.

Třetí skladba pro trio

Druhým autorem večera se stal rovněž rakouský Georg Friedrich Haas se skladbou *de terrae fine* pro sólové housle. Posluchači mohli tedy vyslechnout kvality houslistky Ivany Pristasove, která dílo interpretovala s nezaměnitelným entusiasmem. Hassova *de terrae fine* vyžaduje velké dynamické rozdíly na jedné struně, časté střídání krajních poloh houslí, brnkání a táhlé tóny postupně se rozvíjející do disonantních intervalů, z nichž mrazí po zádech. Objeví se však i lyričtější, melodičtější část, po chvíli se ale opět vrátí do napětí a k závěru se dostává přes složité stupnicové vyhrávky. Jak nenápadně skladba začíná, tak i končí, a houslistka odcházela za zvuku dlouhých ovací, několikrát se musela na pódium vracet.

Třetí bod programu zazněl pouze v triu, bez klarinetisty. Klavírní trio *schlechthecharakterstücke* skladatele Bernharda Gandera bylo zřejmě nejenergičtější a nejrychlejší skladbou večera. Cello a klavír si zde odpovídají, klavír hraje zejména v prvních částech do mezidob a celkově se jedná o velkou změť disonantních akordů opět v krajních polohách.

Dechem rozeznělé struny

Po pauze následovala už pouze jedna skladba, která ale s přehledem obsáhla zbývající čas koncertu. Jednalo se o *Allegro sostenuto* Helmuta Lachenmanna a tentokrát na pódium vstoupila klavíristka, cellista a klarinetista, jenž ke svému tradičnímu B klarinetu přidal ještě basklarinet.

Opět skvěle interpretované dílo vyzdvihlo kvality souboru a ubíralo se směrem pro MusicOlomouc víc než vhodným. Od těchto tří nástrojů posluchači vyslechli směsici různých zvuků, u nichž bylo leckdy těžké určit, od kterého nástroje vlastně pocházejí. Nora Skuta nejenže opět hrála možná častěji na klavírní struny než na klapky, ale měla po ruce ještě paličky a jakési „kladívko“, jímž ťukala do různých částí desky a obdivuhodně rychle stíhala všechny tyto způsoby hraní střídát.

Momentem překvapení bylo, když se z klavíru na malý okamžik ozval čistě durový akord. Theodor Burkali často do obou klarinetů pouze „foukal“, aniž by se z nástroje linul nějaký zvuk, několikrát se obrátil směrem do otevřeného křídla a svým tónem rozezněl klavírní struny, což způsobilo zajímavý zvukový efekt.

Závěrečný potlesk trval opravdu dlouhou dobu a nepochybně zaslouženě. Organizační tým festivalu zvolil skutečně dobře, když Österreichisches Ensemble für Neue Musik umístil až na samý závěr festivalu. Na včerejším koncertě se potvrdilo, že MusicOlomouc má dobře nakročeno k festivalu, který posouvá hranice soudobé vážné hudby do vyšších míst. Proto je už teď na místě napjatě očekávat, co nového přinese osmý ročník festivalu v roce 2016.